

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **I.J.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2023 r.,
wniosku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
zawartego w postanowieniu z dnia 15 listopada 2023 r., sygn. II AKa 302/23
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2023 r., sygn. II AKa 302/23, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd wnioskujący podniósł, że w tej sprawie oskarżonej I.J. zarzucono czyny na szkodę Sądu Okręgowego we Wrocławiu, których popełnienie miało nastąpić w związku z zatrudnieniem oskarżonej na stanowisku głównego specjalisty [...] w Oddziale [...] Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Sąd wnioskujący podkreślił, że czyny oskarżonej godzą także w dobra osobiste sędziów i pracowników Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Sąd Apelacyjny powołał się również na to, że na etapie postępowania przed Sądem I instancji, z uwagi na opisany układ faktyczny tej sprawy, Sąd Najwyższy przekazał ją do rozpoznania z Sądu Okręgowego we Wrocławiu do Sądu Okręgowego w Legnicy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2020 r., V KO 14/20). Ponadto

Sąd Apelacyjny wskazał na to, że będąc zatrudnioną przez wiele lat w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu oskarżona miała bliski zawodowy i osobisty kontakt z aktualnymi sędziami Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu oraz na to, że referentem sprawy w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu został wylosowany sędzia M.S., który był w przeszłości sędzią Sądu Okręgowego we Wrocławiu, a pełniąc funkcję Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez oskarżoną. Sąd wnioskujący zwrócił także uwagę na charakter tej sprawy, którą określił jako bulwersującą dla całego środowiska sądowego na obszarze Wrocławia, przez co miała ona być w tym środowisku omawiana, przez długi czas wyjaśniano kwestię pokrzywdzenia finansowego sędziów i pracowników sądu działaniem oskarżonej, interesowała się nią prasa. W ocenie Sądu Apelacyjnego powyższa sytuacja uzasadnia skorzystanie z instytucji z art. 37 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, że nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., II KO 23/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 41/18). Toteż należy uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21).

Podobnie jak na etapie postępowania przed Sądem I instancji, także na etapie postępowania odwoławczego specyfika tej sprawy uzasadnia jej przekazanie w trybie art. 37 k.p.k. (co do przekazania sprawy na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2020 r., V KO 14/20). Zaistniała bowiem sytuacja, w której Sąd I instancji jest pokrzywdzonym. Taka okoliczność w orzecznictwie konsekwentnie uznawana jest

za przesłankę zmiany właściwości tego sądu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 r., III KO 4/04; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., II KO 99/23). W tej sprawie brali udział w charakterze świadków także liczni sędziowie i osoby zatrudnione w dacie czynu w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu. W orzecznictwie zasadnie przyjmuje się, że konieczność przeprowadzenia czynności procesowych z osobami ze środowiska prawniczego, w tym sędziami, może w opinii społecznej wzbudzić wprawdzie bez wątpienia mylne, ale realne przekonanie o rozpoznaniu sprawy w sposób nieobiektywny, co obliguje do sięgnięcia po wyjątkową instytucję, o jakiej mowa w art. 37 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2017 r., IV KO 61/17; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2017 r., IV KO 99/17). Należy zatem uznać, że racje przemawiające za przekazaniem sprawy z właściwego ustawowo Sądu I instancji, pozostają również aktualne w stosunku do Sądu odwoławczego, nadrzędnego nad Sądem, który jest pokrzywdzonym i w ramach działalności którego miało dojść do popełnienia przestępstwa.

Zasadna jest argumentacja Sądu Apelacyjnego dotycząca oddziaływania tej sprawy na środowisko sędziów Apelacji Wrocławskiej. Trafnie w uzasadnieniu postanowienia zawierającego wniosek w trybie art. 37 k.p.k. powołano się na specyfikę sprawy, związaną ze sposobem oraz okolicznościami działania oskarżonej. Nie bez znaczenia jest także sygnalizowana znajomość (służbowa i prywatna) oskarżonej z sędziami Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Dlatego też, aby wykluczyć możliwość formułowania przez postronnego obserwatora racjonalnych opinii o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania tej sprawy, należało przekazać ją innemu sądowi równorzędnemu.

W ocenie Sądu Najwyższego nie ma przeszkód, aby ta sprawa została rozpoznana w postępowaniu odwoławczym przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu. Przy wyborze Sądu równorzędnego właściwego do rozpoznania sprawy po przekazaniu Sąd Najwyższy kierował się względami ekonomiki procesowej, tj. przede wszystkim odległością Sądu Apelacyjnego w Poznaniu od Sądu pierwotnie właściwego, aby nie utrudnić stronom realizacji ich prawa do udziału w postępowaniu odwoławczym.

Z uwagi na powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

(TM)

[ał]